

Niks mooier in het leven van een artiest dan een rel. Een controverse. Een conflict. Knal-lende ruzie. Gooien met fietsen. Met kleine huisdieren. Met keukengereedschap. Ik heb relletjes gehad met ons koningshuis. Met mijn publiek. Met de bassist van Bløf. Zelfs weleens met mijn eigen vrouw. En nu heb ik een fit-ty met Spinvis en zijn platenlabel Excelsior.

Hoe dat zo? Volgende week gaat mijn nieuwe voorstelling in een zogenaamde pers-première in de Stadsschouwburg in Utrecht. Daar hoort dan een uitnodiging bij. En op die uitnodiging stond een citaat van een toeschouwer die me na afloop vertelde wat hij er van vond: 'Een soort van Spinvis. Maar dan leuk!' Ik vond dat een schitterende omschrijving voor wat ik op dit moment aan het doen ben, dus ja, dat citaat kwam op de uitnodiging terecht. En nu zijn ze dus boos. Bij Excelsior. En in Huize Spinvis. Want deze tekst schijnt dus gelijk te staan aan de grootste belediging ooit. Ik moest daar heel hartelijk om lachen. Zo ziet het leven van een artiest zonder enig gevoel voor humor er dus uit. Hij zou eens moeten lezen wat ze mij allemaal aan beledigingen naar het hoofd hebben geslingerd. Al dan niet verpakt in een recensie. Of een uitnodiging. Ik zat er even aan te denken om Spinvis een fruitmand te sturen. Of als goedmakertje de laatste cd van LA The Voices met op een briefje: 'Het kan altijd erger!'

Maar nee. Je moet zo iemand gewoon niet al te veel aandacht geven. Die proberen alleen maar over mijn rug de broodnodige publiciteit te pakken. En omdat ik hier ook geen langslpend conflict van wil maken zal ik de feiten op een rijtje zetten. Spinvis maakt hele intelligente muziek. Spinvis is een enorme aanwinst voor de Nederlandse muzikscene. De teksten van Spinvis zijn zeker vergeleken bij die van Bløf van een sublieme schoonheid. Spinvis kan hartstikke goed gitaar spelen. De meisjes in de band van Spinvis zijn een stuk knapper dan de meisjes in de band van Meneertje Manuel. Spinvis verdient de Nobelprijs voor de Literatuur. Meer nog dan Bob Dylan. Zonder Spinvis is het Nederlandse muziekklimaat ten dode opgeschreven. Ik denk dat we met Spinvis als de volgende minister van Financiën direct uit de economische crisis zullen geraken. Spinvis is seks. Spinvis is geil. Spinvis is de toekomst van de muziek. Spinvis is alles waar wij alleen maar over kunnen dromen. En ik... ben wel leuk.

ANDRÉ MANUEL

Haar vader, kind van een voorman van de NSB, vertelde het verhaal op televisie, haar neef Helmert op de bühne. „Ik heb altijd gedacht: daar heb ik niets aan toe te voegen“, zegt actrice Kathenka Woudenberg. Nu staat ze zelf in het theater met een voorstelling over haar familie. „Veel fouter dan Woudenberg kon je niet zijn.“

DOOR HERMAN HAVERKATE - FOTO LISELOTTE KOLTHOF

DUIZEND KEER DE HITLER-GROET

Narciss

Spel: Kathenka Woudenberg
Tekst: Gerardjan Rijnders

► Enschede, Vestzaktheater, zaterdag 20.30 uur

„Zijn vader, jouw grootvader, heeft als één na grootste landverrader vijftien jaar in de gevangenis gezeten hij lag aan de ketting zijn tanden zijn eruit geslagen en je tante ook, een Nassiwijf, moest zich naakt met haar benen wijd vertonen ben je daarom actrice geworden“

Z e zegt het ergens midden in het stuk. Tientallen jaren familieverdriet, in een paar woorden samengevat. Het lot van de anderen is dan al in sobere zinnen neergezet. Dat van haar vader die duizend keer de Hitler-groet bracht en - niet te vergeten - haar moeder, de 'prachtige vrouw' die jarenlang de geliefde was van een beroemde schrijver met zijn twee 'gifmengstertjes' als dochters en uiteindelijk na de oorlog trouwde met haar vader.

„Het verhaal van de familie“, zegt Kathenka Woudenberg (52) „maar ook mijn verhaal.“ Ze was vijf toen haar moeder stierf. „Ik kan me niets meer van haar herinneren. Wie de schrijver was met wie

ze een verhouding heeft gehad? Adriaan Morriën. Zijn liefdesbrieven aan haar staan gewoon in een van zijn boeken. Het lot dreef haar in de armen van mijn vader, kind van een van de voormannen van de NSB.“

Ze zit aan de keukentafel. In de woning die ze met haar dochttertje en man, decorschilder bij de Reiso-pera, bewoont in het buitengebied van Bathmen. „Ver genoeg van Amsterdam, maar als het moet toch heel dichtbij.“ Tien jaar geleden kwam ze naar Overijssel. „Ik had rollen gehad bij alle toneelgezelschappen, maar vond toch dat het anders moest. In Amsterdam ben je alleen maar bezig met de vraag of je er eigenlijk nog wel bij hoort. Op mij had dat een beklemmend effect. Ik durfde me nergens echt aan te binden. Hier, achter de IJssel, heb ik mezelf teruggevonden.“

Vijf jaar geleden, met de voorstelling Vrouwenleven & Liefde, was ze terug. Andere voorstellingen volgden. Nu is er Narciss, het stuk over haar familie, naast een rolletje in de succesvolle serie 'Moeder, ik wil bij de revue'. „Ik speel de di-

rectrice van het Schoevers Instituut. Heerlijk om te doen. Dat ik ook nog komisch kan zijn op toneel: ik was het bijna vergeten.“

In het stuk vraag je je af waarom je ooit actrice bent geworden.

„Het zat in de familie. Net als de oorlog. We woonden in het Gooi. Mijn vader, leraar Duits in het dagelijks leven, zat bij het amateurtooneel. Hij nam me vaak mee naar de repetities. Helmert, mijn neef, was natuurlijk een lichtend voorbeeld. We schelen zestien jaar, maar we hebben altijd contact gehad. In het jaar van zijn eindexamen logeerde hij een jaar bij ons thuis. Ook dat had te maken met de oorlog. Ik was toen vijf. Hij had zijn beide ouders verloren. Later, op de toneelschool, was hij mijn docent. Theater is voor mij de vervulling van het verlangen om me mezelf uit te drukken. Door een ander te spelen durf ik meer over mezelf prijs te geven. In zekere zin geldt dat ook voor Narciss. Hoezeer ook opgeschreven op basis van mijn verhaal, het blijft toch een rol die ik speel. Anders had ik het ook niet gekund.“

Ruim een uur staat ze in haar een-tje op het toneel. In kleine zalen door het hele land. Toneelmaker Gerardjan Rijnders schreef de tekst voor de monoloog, gebaseerd op het complexe verhaal van haar familie. „Woudenberg: veel fouter kon je na de oorlog niet zijn.“ Hendrik Woudenberg, haar grootvader, was leider van het Nederlandsche Arbeidsfront. Haar oom zat bij de SS en sneuvelde aan het Oostfront, haar vader be-

ACTRICE KATHENKA WOUDENBERG VAT TIENTALLEN JAREN FAMILIEVERDRIET SAMEN IN PAKKENDE MONOLOOG

